

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 294. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 19-го грудня 1938.

No. 294. Jersey City, N. J., Monday, December 19, 1938.

VOI. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“ ВЕргон 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕргон 4-1019. 4-8607.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

МІЛІОНЕР „КОСТЕР“ ЗАСТРІЛИВСЯ

ФЕРФІЛД (Конетикат). — Мільйонер „Костер“, чи вдійсності — Филип Музіка, поповнив самогубство, вистрілюючи собі з револьверу в праве вухо, коли на порозі його дому з'явилися поліцейні агенти, щоб його поновно арештувати. В дальшій тягу поліційних розшуків поліція викрила, що три інші директори компанії „МекКесон і Робінс“, якої головою був Филип Музіка, були його три рідні брати, які також позмінювали свої назвища на: Джордж Дітріх, Роберт Дітріх і Джордж Вернард. Всі вони належали до родини Музіків і всі, крім одного, що був тоді малолітнім хлопцем брали участь в ошукаництвах і злочинах, поповнених ними 25 літ тому. Филип Музіка, що опісля при допомозі рижних надужити став президентом компанії „МекКесон і Робінс“, в часі війни займався навіть шпигунством.

Іх компанія, що формально торгувала ліками, а фактично займалася рижною нелегальною торгівлею, включаючи пачкуванням зброї, налічувала 88 мільйонів доларів майна. Та при обрахуванні книжок діловоди знайшли брак 18 мільйонів доларів. Справа вийшла наверх і „Костера“ арештовано. У зв'язку з арештом вийшли на яв його попередні проступки і його минулість. Тепер влада сама не знає, чи тих 18 мільйонів дійсно бракувало, чи може ця спритна шайка навмисно вставила їх в книжки для скріплення авторитету компанії, але через недогляд ті книжки дала до перевірки діловодам. Зо смертю „Костера“ та справа правдоподібно вже не скритється.

Довідавшись, що справа представляється дуже погано один з директорів хотів втекти. Але поліція, повідомлена вчас газетарськими репортерами, прибула до його дому і під загрозою револьвера змусила його відкрити двері й арештувала його. Замість того, що дові рекорди в Нью-Йорку, з попередніх ошукачких вчинків братів Музіків, десь пропади. Тепер поліція робить розшуки поміж судовими властями, щоб ствердити, хто це міг зробити.

ПРИНЯЛИ ВНОСОК ГОЛА.

ЛІМА (Перу). — На всеамериканській конференції, на якій представник Американи Гол не міг перепроводити резолюції, відносно спільної оборони, перейшла тепер резолюція Гола відносно взаємної торгівлі. Всі американські краї згодні не обмежувати своєї взаємної торгівлі різними квотами й ембаргами, тільки в найвищому випадку користуватись митами.

Представник Мексика, себто тої держави, яка сконфіскувала великі маєтки в себе, що належали до американських громадян, робить заходи, щоб та конференція переглядала резолюцію, щоб американські краї не дуже побивалися за своїми громадянами що живуть в інших краях, коли тих громадян влада позбавляє майна.

Жінки на тій конференції хотіли добитись рівних прав для себе, але їх резолюцію відкинуто. Супроти цього вони злагіднили свій внесок і поставили жадання, щоб кожний край по можності ставився прямувати до зрівняння жіночих прав з чоловічими. Ця резолюція перейшла.

АМБАСАДОР КЕНЕДІ ПРЕДСКАЗУЄ СКОРУ ВІЙНУ.

ВАШІНГТОН. — Американиський амбасадор до Лондону, Джозеф Кенеді, який тепер приїхав на відпустку до дому, сказав газетарам, що дуже правдоподібно є це, що між за кілька місяців вибухне в Європі війна. По мішенській договорі справи чимраз йдуть до гіршого, говорив він. Рік тому Кенеді предсказував, що в Європі війни не буде. Але тепер він відтягнув це і додав, що не хоче вже бавитись в пророка.

ПРОПАГАНДА В СПРАВІ ТРЕТЬОЇ КАНДИДАТУРИ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШІНГТОН. — В сенаторських кругах вже ведеться двояка пропаганда: з одного боку за те, щоб президент Рузвельт третій раз кандидував на свій уряд, а з другого боку пропаганда проти того. Сенатор Голт хоче поставити на нарадах сенату внесок, щоб заборонити президентам третій раз кандидувати. Чи такий внесок перейде — сумнівається сам внескодавець. Але він і його прихильники думають, що в часі дебати та справа буде як слід вилучена і покажеться скільки людей є „за“, а скільки „проти“ того, щоб Рузвельт кандидував третій раз.

ВІТАМИНА „ЕІ“ Є ПОТРІБНА ДЛЯ ЗОРУ.

НЬЮ ЙОРК. — Професор Гехт перед зібранням вчених доказував, що вітамін „ЕІ“, (чи „А“), яка знаходиться в маслі, молоці, яйцях, печінці і рибній трані, є дуже потрібна для людського зору. До тих висновків професор прийшов на основі експериментів, в яких він годував 110 осіб різними кормами і заразом дивився, який вплив це має на їх зір.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отримуватимемо всі відділи У. Н. Союзу прислати до головної канцелярії місячні реєстри й фінансові звіти якнайскорше. Всі звіти мусять бути в головній канцелярії 28 грудня, а вже не пізніше як 30 грудня. Вимога стейшової контролю асекураційного департаменту є така, що все реєстрове й фінансове книговодство мусить бути замкнене з днем 31 грудня, а тимсамим головна канцелярія може вчислити до річних замкнень тільки ці звіти й рахунки, які будуть у головній канцелярії НЕ ПІЗНІШЕ ЯК 30 ГРУДНЯ.

Зокрема вживаємо ці відділи, які залягають з належностями, вирівняти свій довг на час, бо інакше головна канцелярія буде змушена подати їх з кінцем року до суспензії.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

ГОЛОД У МУКАЧЕВІ І РОЗБОРТОБІ З БОЖЕВІЛЬНИМ У ПОІЗДІ.

З радіопередачі з Хусту довідуємося, що в Мукачеві, який відірваний не тільки від рідної території, але тепер іще також від окупаційної держави, вичерпалися харчеві засоби. Літра молока коштує сьогодні 4 корони, тобто ціна його зросла на 300 відсотків. Населення з тривогою чекає зими, бо вичерпалися припаси дерева й не можна дістати.

В Ужгороді розчарування охопило всі мадярофільські кола. Щойно тепер ці кола зрозуміли що не Закарпаття втрапило Ужгород і Мукачів тільки Ужгород і Мукачів утратили Закарпаття.

ВЖЕ НАВІТЬ ЛЯПОНЦІ

МАТИМУТЬ УНІВЕРСИТЕТ.

Фінляндський уряд має великі заслуги в поборюванні неграмотності між японцями, між якими є тепер ледви 3 відсотки неграмотних. Тепер фінляндський уряд рішив відкрити для японців університет у найдалі на північ висуненій місцевості Фінляндії. В університеті викладатимуть японською мовою.

В особовому поїзді, що їхав з Варшави до Радома, божевільний Стефан Вайсбун кирався з ножом на подорожніх і зранив кс. В. Корчака й дві жінки. Божевільного обезвадили й знявши при ньому владку звіднявши з заведення для божевільних у Деревниці.

ДАЛЬШІ СЛІДСТВА ЗА ПАЧКУВАННЯ.

Федеральний уряд у Нью-Йорку закидає далі пачкування товарів через границю фільмовому агенту Альберто-ві Шаперо. Шаперо, поставлений перед велику лаву присяжних суддів, заявив, що він не почувається до вини. Суд установив його кавцію на суму \$20,000.

ЛІТАК УБИВ МАТРІ І ДИТИНУ.

В Риманові до літака, в якому не вилучено мотору, всіх 7-літній хлопець і бавлячись, пустив мотор у рух. Люди, що стояли коло літака, хотіли літак задержати й тримали його за крила, але літак підлетів угору, а опісля заціпив об дерево і розбився. Притому вгнула одна жінка з 1-річною дитиною. Хлопчина тільки потовкся.

МІЛІОНЕР ЧИ ОШУКАНЕЦЬ?

Ф. Доналд Костер (на світліні, перший по правій руці), котрого суд потягнув до відповідальності за те, що з підприємства МекКесон енд Робінс Дрог Ко. пропали вартісні папери на суму 18 мільйонів доларів. При розсліду його минулість показалося, що це старий обманець Филип Музіка. Коли поліція прийшла його арештувати, він приложив собі револьвер до правого вуха й випалив. З ним видить „Джордж Дітріх“, його скарбник, котрий показався його братом. За ними стоїть адвокат.

ЗАЯВЛЯЮТЬ, ЩО НЕ ЗВІЛЬНЯТЬ УКРАЇНИ

ПАРИЖ. — Совети і Польща повідомили офіційно французький уряд, що не випустять зо своїх рук українські землі і будуть спільно їх обороняти перед заходами створити з них окрему Україну. До цієї заяви прилучився ще й румунський король Кароль, що заявив, що Румунія радше піде до війни ніж зречеться Бессарабії в користь України.

„КАНДИДАТ“ НА ПРЕСІЛ УКРАЇНИ.

ПАРИЖ. — Французька газета „Евр“ подає з „достовірного“ джерела, що Гітлер хоче поставити на престолі України великого князя Володимира Кириловича, 21-літнього хлопця, що себе вже проголосив „Володимиром II, царем всієї Росії“. Володимир Кирилович ніколи не бачив Росії, бо родився поза нею в 1917 році. Російські монархисти вважають його (правним) наслідником на царській престолі. Одна частина тих монархістів рада, що тепер є нагода Володимирові Кириловичу за підстав „зачіпитись“. Інші думають, що Гітлер тільки підставляє ногу царському кандидату, щоб його таким чином скомпромітувати.

Що каже сам „кандидат“?

Володимир Кирилович заявив представникам преси, що всі ті вісти про нього і Україну та Гітлера не мають ніякої підстави. Подає, що він їде з Англії до Німеччини, щоб бути підчас Різдва зо своєю ріднею, зокрема зо своєю старшою сестрою. А далі стверджує, що він є за одну і неподілну Росію і не визнає ніякого поділу давньої царської Росії.

ЗАТРІВОЖЕНІ СІЧАМИ.

ПАРИЖ. — Творення „Січей“ на Карпатській Україні стало в Парижі предметом ріжних толків. Пишуть, що це при допомозі німецьких офіцій формуються українська армія, до якої вже вступило багато українських старшин, що досі жили як імігранти по ріжних містах Європи.

І РЕЕСТРАЦІЯ УКРАЇНЦІВ ПІДОЗРІЛОЮ.

БЕРЛІН. — Від яких 6 місяців відбувається постійно перепис усіх українців, що мешкають на території Німеччини. Робиться це для охорони українських імігрантів, бо всі вони є „бездержавними“, а це значить, що живуть або на нашенських паспортів, або без паспортів. До тих останніх належать політичні збігці з Советів і Польщі. Ось цей перепис дав тепер причину до ріжних комбінацій, головно з боку чужинської преси, яка зв'язує це з якимись „привілеями“ для українців з боку Гітлера і з „походом на Україну“. До цього перепису доцільно ще й те, що написав тижневик „Рейсварт“, що тільки в рамках Великої України може бути здійснене самовизначення Карпатської України враз з її незалежністю.

ЗАНЕПОКОЄНІ РАДІОВИМИ ВИСИЛКАМИ.

ВІДЕНЬ. — Знову ведуться двічі денно українські радіо Години, які доходять до українського населення в Польщі, Румунії й Советях. Передається у них новини з українського життя. Ті новини є солено в оці Польщі, яка подає, що ці години служать для поширювання нацистських ідей. І поширює вісти, що Німеччина „роздає“ радіові апарати між українське населення Польщі.

МИТНА ЗГОДА.

ПРАГА. — Дійсна згода митної згоди між Німеччиною і Чехо-Словаччиною. Кажуть, що ця згода тісно зв'язує економічно Чехо-Словаччину з Німеччиною.

ЗАРДНИКИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Польська Агенція Телеграфічна подає, що знову надходять зо Злучених Держав прохання від „русинів“, щоб Польща змилюсередилася і не була байдужна на мольби „русинів Підкарпатської Русі“. Агенція подає, що польський уряд одержав телеграму з Йонгстауна, Огайо, від „Федератії Карпаторусских Союзів“, що представляє собою 300,000 „карпаторусинів“, які не визнають теперішнього „терору“ на „Підкарпатській Русі“, ні тої влади, що там є, а хочуть нового голошування, щоб тим установити спільну границю між Польщею і Мадярщиною, а сам край прилучити до Мадярщини.

ВИСЕЛЮЮТЬ З ВОЛИНИ.

ЛЬВІВ. — „Діло“ подає, що з наказу волинського воєводи мають покинути межі Волині як „небезпечні“ для держави такі українські православні священники крем'янецького повіту: о. Собко, о. Семен Гаюк, о. Кішковський і о. Микола Маложинський. Цей останній є деканом і парохом відомого села Гриньок, де відбувалося насильне перетягання селян на католицьку віру, що відбилося сильним відгомном у цілій Польщі.

НАПАД У ЗОЛОЧЕВІ.

До мешкання промисловця, 70-літнього Івана Полісюка ввійшли три замасковані напасники, кинули його на землю, зв'язали й прикрили подушками. Те саме вчинили з жінкою промисловця. Опісля відчинили дві вогнетривалі каси ключами, що їх дістали від Полісюка, і забрали 4,000 злотрих біжунтерів. По нападі напасники втекли.

НАЙШИРШИЙ МІСТ У СВІТІ.

Данський парламент ухвалив проект будови кількох мостів, що мають получити Ютландію з островами Зеланд і Фін. Перший із тих мостів перекинуть над просьміком, що ділить Ютландію від Зеланду і він матиме 1 км. ширини. Отже буде він найширшим мостом у світі.

Роботи над будовою того мосту вестимуть під доглядом американського інженера Філда, який вибудував найдовший міст у світі а саме у Сан-Франсиско над Оклендом.

У Данії сподіваються, що будову того мосту закінчать вже чергового року. З будовою мосту лучать великі надії на збільшення туристичного руху та на оживлення вантажної комунікації.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 3, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Tel. „Сво-одн“: B'ergen 4-0237. — Tel. У. Н. Союз: B'ergen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КОНГРЕС ЗРАДНИКІВ

Мадярські запродавці скликають на день 16-го січня 1939 року конгрес, який має відбутись у Пітсбургу, а на якому мають винести ухвалу за прилучення Карпатської України до Мадярщини. Там вони, як заповідають, радитимуть також над тим, як знищити „вікрайство“ Закарпаття, щоб на його місце поставити „мадяронство“. Хочуть, щоб так було як є тепер в Ужгороді чи Мукачеві під Мадярщиною, де навіть з церковних будинків повіяють тільки мадярські прапори і де навіть у церквах правлять і проповідують мадярською мовою. Хочуть, щоб Закарпаття пішло під владу мадярської держави, себто той, яку поступовий світ вважає сьогодні одною з найбільш зацопаних, коли мова про соціальні реформи чи про земельні відносини. І ось до цієї старопанської, феодальної держави бажали мадяронські запродавці завести наших селян на Закарпатті — у нову неволю. Закували цей бідний нарід навіть у найтяжчі кайдани, щоб тільки не дати йому бути під рідною українською владою, яка шанувала рідну мову цього народу, себто те, чим ті мадярони погорджують. Ось так виглядає те чудовище, що називає себе „руськими“, а говорить по мадярськи.

Зазначуємо, що усі ті заходи мадяронів не сплять у нічому українського розгону в Америці, ні не пошкодять Карпатській Україні. Та всежтаки вони є ганебним вчинком. Бо в тому часі, коли цілий світ заговорив за український нарід і за українські землі з великою повагою до української справи, маємо тут на свободній американській землі таких мадярських запродавців, що не хочуть зрозуміти навіть того, з чим погоджуються і найбільш запеклі вороги нашого народу, та що вже розуміє цілий культурний світ. А це є те, що нарід на Закарпатті є ніяким іншим народом, а тільки українським, що Закарпаття не є ніякою іншою землею, а тільки українською.

Довго забрало, щоб світ це пізнав і розумів. Міліони положили своє життя за цю святу справу. І кладуть за нею і тепер. Але ті, що нічого для нашого народу не робили і нічого не роблять, хочуть тепер своїм нікчемним і зрадницьким поступком знищити те, за що міліони положили своє життя. Супроти цього, що мадярони так поступають, не треба їх у нічому шадити, а треба представити їх вільнодумній і свободолобній Америці такими гнилими колодами, якими вони є. Треба їх представити зрадниками великої Української Ідеї, зрадниками тих великих свободолобних ідей, за які боровся український нарід сотками літ, за які підняв боротьбу великий гетьман Хмельницький і за які пішов проти Москви гетьман Мазепа. І треба їх представити ворогами працюючого люду, бо це вони заганяють українського селянина на Закарпатті до того самого пана, за влади якого цей селянин голодував сотками літ.

СЛОВАЧЧИНА ТА СЛОВАКИ

НАРІД І ЙОГО РОЗСЕЛЕННЯ.

(14)

Мадяри перекурили назву „мадярська держава“ на „мадярський нарід“, постановили створити єдиному державу з одною мовою і культурою — мадярською! Шобувало не ішло в парі з тією „ідеєю“ — називали державною зрадою, отже хто любив свій нарід, це рівнялося державній зраді... Коли народи, яким завдяки ліній долі довелося жити в границях мадярської держави (серби, словаки, українці, румуни, німці), хотіли зберегти свою народність, то це в мадярським розумінні було державна зрада; називали це дако-романізмом, пангерманізмом, ліризмом, панславизмом. А уступ 44. в § 26. конституції з 1868. р. забезпечував права немадярським народам, та видно лише на папері... (Так, як тепер це діється у Польщі; недаром поляки мають приповідку „венгер-поляк, два братанки“).

Шоби поширити між мадярськими народами мадярську мову і культуру, основували різні товариства м. і. л. „Горішньо-мадярське культурно-товариство“ та „Мадярсько-словацький культурний союз“ (як поляки у Галичині ТШЛ).

Мадярські часописи стали помішувати підбурюючі і денунційні статті, щоб „Словенську Матицу“ розв'язати. Дня 2. грудня 1874. відіслав „Матицу“ шеф будапештської поліції Ягель Фолуші, забрав з собою до Будапешту всі протоколи та рахунки нібито для контролю. Ще не почалося слідство, а вже 5. лютого 1875. р. мадярське міністерство постановило розв'язати „Матицу“. Майно т-ва, близько 100,000 ринських, skonфіскували, в будинку „Матиці“ помістили повітовий суд. За skonфісковані гроші видавали мадяри „Словенське Новини“, „Влест“ і „Свет“ для баламучення словацького народу, так, як це роблять поляки, що субвенціують різні хунські газети, хоч видавані українською мовою, або кацарською „табараційною“. Всі залізничні дорожники обв'язані були передплачувати ті „газети“, а бодай тижневик „Влест“, а „Свет“ управа залізниць часто сама пренумерувала і розсилає.

В ім'я тієї самої „ідеї“ замкнули мадяри вдержувану з приватних фондів євангеліцьку гімназію та вчительську семінарію у Великій Ревуці, е-

**УКРАЇНЬКА СПРАВА
У ВАРШАВСЬКОМУ СОЙМІ**

Як відомо — 14 українців одержали посольські мандати до сойму. На першому конституційному зібранні нововибраного сойму вибрали українця навіть віце-маршалом, себто заступником президента сойму. Є ним Василь Мудрий з Львова, голова партії Українське Національне Об'єднання, а разом Української Парламентарної Репрезентації (УПР).

Зулка в одних руках двох урядів: голови партії і Парламентарної Репрезентації, є здавна вже кісткою незгоди в партії УНДО. Т. зв. „опозиція“ тієї партії бажала, щоб розділили провід одної інституції від другої. Головним мотивом бажаного поділу є та обставина, щоб партія зберегла свою „фарбу“, свою програму й тактику навіть на той випадок, якщо Парламентарна Репрезентація поступила при виконанні своєї заступничої і репрезентативної служби так, що загаль партійних людей з таким становищем не годився би. В такому випадку партія могла б сказати: ми не маємо з тим нічого спільного, а тимчасом — вона могла б втратити нічого зі свого престижу. Якщо б провід посольської репрезентації не хотів чогось виконати, тоді партія на нього насилає. Якщо б провід партії послів було з якихсь причин не на руку ставити якесь національні домагання, тоді міг би засновуватися перед тим, що їх не хотів би зразити собі, наказом партії. Отже — нема що перечити, що тактично воно не було б зле, якби ті два проводи розділили. Але — це річ самої партії, яка порішила, що вони мають бути в одних руках.

На тлі розділу проводу наступило таке закулісся, що навіть звісною протипольською „Заяви“ у справі подій на області кількох повітів Галичини, не дали підписати партії УНДО. Цю заяву — протест підписав, як відомо, митрополит Шептицький. Натомість підписали ту „заяву“ єпископи, б. представники українського уряду та всі інші політичні партії, навіть т. зв. „Фронт Національної Єдності“, отже партії, що у своєму органі „Українські Вісті“ з

3-го грудня (датовані на 5-го) оправдують „збірну відповідальність“ словами: „Можна очевидно обурюватися на того роду нелюдяні прийоми, можна протестувати проти них. Але разом з тим треба усвідомити собі безвідповідальність всяких паперових протестів, або викликання співчуття, у кого то не було би“. Отже — підписами представників тих, що згорі говорять про безвідповідальність „паперових протестів“, бо треба собі усвідомити, „що так є, як є“.

Того самого дня (3-го грудня) появилася в „Ділі“ датованому 4-го грудня, стаття одного з провідників унітарної опозиції, б. посла В. Кузьмовича, де він обговорює цю „трагічну політичну реальність“, себто відсутність УНДО від підпису „Заяви“ у справі згадуваних подій у Галичині в останньому часі. Він стверджує, що нібито так не повинно підписана „заява“ є вже вершком „українського політичного сконсолідованого виступу“ на цей час. Отже — на його думку — „провід УНДО рахуватиметься зі становищем українських політичних партій як реальним фактом і витягне з нього політичні висновки, або українські політичні партії приймуть становище проводу УНДО і приступлять разом з ним до консолідації українського політичного життя“. Здається, що „політичним висновком“ можна уважати хіба уступлення.

А тимчасом — у той самий день, 4-го грудня 1938 сталася в соймі у Варшаві така подія, що поляки аж захлистуються від обурення, а неполяки (н. пр. жиди) подивляються цей крок.

Першого дня, коли президія видвинула справу державного бюджету на 1938 р., по промові лідера урядової партії ОЗН-у, ген. Скварчинського, зголосився до слова провідник УПР, В. Мудрий. Ще не маємо українського тексту його промови, що зна, чи в сьогоднішніх умовах скоро будемо його мати. Але як подають цей текст польські часописи, то промова зослуге на особливий увагу. Він почав від того, що поляків нічого не навчила історія, яка нібито має бути

500 компаній війська, чотири міліони ринських, бо часто здобуття одного мандату коштувало 60, а навіть більше тисяч...

В чачанській окрузі на границі Шлеська та Галичини наслідком зросту народнього руху й агітації за неурядовим кандидатом зменшили число виборців із 1,616 на 885, в жилинсько-раецькій із 1,415 на 900, в нітрансько-жамборецькій з 1,179 на 835. В чачанській окрузі кандидат словаків Іван Чернох, канонік острогомської капітули, мав за собою майже всі голоси. Коли не могли ні перекупити, ні погрозити, передсідник виб. комісії проголосив, що лише ті виборці можуть голосувати, які будуть мати легітимації. Нарід вистояв перед мешканцями сільських нотарів (писарів), щоб дістати легітимації, та нотаріи... не було вдома. В дні виборів у Чаці було повно жандармів, драгонів і піхоти. Коло 600 виборців вдалили з міста без причини. Як проголосили початок виборів, передсідник комісії заявив, що є два кандидати на посади: Лянчі (жид) банкір із Будапешту і Чернох. А що ідентичність Черноха годі ствердити, не може він кандидувати і тому... послом проголосив Лянчі.

(Дальше буде).

3 ОБЕДНАННЯ

Згідно з § 18 статуту „Об'єднання Українських Організацій в Америці“ і на підставі ухвали ексекютиви з 3. грудня 6. р.

...відбудеться...

В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ., 83 ГРЕНД СТРІТ

В СУБОТУ, 24. ГРУДНЯ 1938 Р.

**РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ
ВИКОННОГО КОМІТЕТУ „ОБЕДНАННЯ“**

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Звіт ексекютиви.
3. Звіт контролі.
4. Реферати на теми:
 - а) Як і чим допомогти відродженню державної України?
 - б) Що уявляє собою наша молодь в Америці?
 - в) Вищі курси української мови в Америці.
5. Внески і запити.
6. Ухвалення резолюцій.

Наради зачнуться точно в годині 2-гій пополудні. Всі члени виконного комітету обов'язані бути на засіданні.

Заввага: Хто з молоді бажав би бути на засіданні, хай зголоситься до президії.

ЗА „ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ“:

Омельян Ревюк, передсідник. Лука Мишуга, секретар.

нам разом жити і того ніхто чого до побажання, не змінить. Шануючи чужі ідеї. Так отже українська справа, польське громадянство поширює свій круг, розходиться, як водна хвиля, як іншого народу розвивалися вільні права (!). Вкінці коштам його прав (!). Вкінці перестеріг українців, щоб не дали себе вжити до цілей, що не мають нічого спільного з їхнім добром.

Слухаючи таких слів про присуд, приходять на думку, що польські закони забороняють критикувати присуди. Але все таки деколи буває амністія...

Повища подія одного дня вказує, що нема потреби вважати українських послів за якихсь запродавців. Вартість посольських мандатів треба буде оцінювати не на основі вислідів посольських старань, як радше по самій тактиці. На початок — вона не лише ні-

ВЕЛИКА НЕСПОДІВАНКА

(Надіслана стаття).

Читачам відомий є так званий „прометейський“ напрям. Іде тут про народи, які знаходяться під московським пануванням, а яким Москва забрала їх свободу. До них належать не лиш 35 міліонів українців у Великій Україні, але й, між іншими, татари, грузини і азербейджанці. Зокрема ті два останні народи, покликуючись на заяву, що кожний нарід російської імперії може, на думку заяви Леніна, самовизначитися „вплоть до відділення“, виконали цей його заповіт і заклали свої самостійні держави. Та більшовики не припустили до їх самостійності, напали збройно на ті держави, провідників їх і взагалі самостійників вимордували і обанародили зачислили до своїх невірників.

Тож не диво, що політичні емігранти, грузини і азербейджанці належать до найзавзятіших „прометейців“. Є в Польщі такий часопис, що присвячений українському прометейському рухові, а це „Бюлетин польсько-український“, що виходить у Варшаві. Цей „Бюлетин п. у.“ представляє головну думку П. Пілсудського в тій справі. На його думку, найнебезпечнішою для самостійності Польщі державою є Росія і тому треба полякам зробити її нешкідливою. А це може статися передовсім через відірвання Наддніпрянської України від російської держави й уконститування її як самостійної держави. Та думка буда провідною для нього і при закінченні союзу з Петлюрою і при спільнім з ним поході на Київ в 1920 р. Похід той не вдавсь, але було звисне, що Пілсудський своїх поляків не зрікає. А коли в травні 1926 р. він у революційній спосіб забрав владу в Польщі в свої руки, то більшовики таки негідно зорентувалися, що їм грозить і рівня від 1000 років доля присудила

Шварцбарт на їх приказ замордував Петлюру. Та провідна ідея Пілсудського знаходить прихильників і досі між декотрими польськими колами, а спадкоємцем провідних ідей Петлюри був передовсім польський міністер заарничних справ, (а його давній ад'ютант), полковник Бек. Він то й закладив з німцями на 10 літ договір ненападу, в якому виразно говориться між іншим, що справа польського коридору не сміє бути в тім часі німцями тикана. Із Росією (Советами) заключено також подібний пакт, але цілий світ знав, що це діється лише про людське око. Совети шоправда, явно на Польщу не нападали, але старалися всіми силами її розслабити підпольною більшовицькою агітацією. Сотки безперестанно ведених в Польщі протибільшовицьких процесів з тисячами засуджених і на 10 та 12 літ тюрми є доказом, як та „неагресія“ Советів супроти Польщі фактично виглядала.

Здавалось би, що коли маєтсьясь більше пекати ідею Пілсудського проти Росії, а за самостійну Україну, то треба б українцям у Польщі дещо бодай попустити, щоб наддніпрянці тим більшу симпатію до Польщі закріплювали в своїх серцях. Як одначе виглядає положення українців у Польщі, про це зайво писати. Та найцікавіша річ — то становище польської преси супроти Карпатської України. З яким божевіллям ненависти вона кинулась на неї! Навіть прометейсь Бончковський, видавець „Бюлетину п. у.“, не міг здержати свого страху і своєї ненависти до тої невеликої української (і далеко ще не цілком самостійної!) держави та в своїм органі пробормував лише якесь ляке через десять про „Русі- нув на полудню Карпат“, що

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА ЛИСТОПАД 1938 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	298.62	165.	40.75
2.	210.61	166.	50.27
3.	109.16	167.	119.82
4.	81.39	168.	190.84
5.	232.48	169.	89.74
6.	225.27	170.	178.79
7.	188.14	171.	56.95
8.	179.48	172.	43.63
9.	182.25	173.	88.05
10.	127.77	174.	71.19
11.	174.42	175.	227.05
12.	172.04	176.	202.24
13.	174.42	177.	129.93
14.	174.42	178.	93.11
15.	174.42	179.	231.74
16.	174.42	180.	42.48
17.	174.42	181.	123.26
18.	174.42	182.	174.67
19.	174.42	183.	206.11
20.	174.42	184.	20.05
21.	174.42	185.	82.84
22.	174.42	186.	37.90
23.	174.42	187.	54.12
24.	174.42	188.	13.24
25.	174.42	189.	34.58
26.	174.42	190.	148.49
27.	174.42	191.	142.29
28.	174.42	192.	108.36
29.	174.42	193.	35.48
30.	174.42	194.	56.15
31.	174.42	195.	54.38
32.	174.42	196.	36.83
33.	174.42	197.	55.69
34.	174.42	198.	34.44
35.	174.42	199.	158.48
36.	174.42	200.	45.32
37.	174.42	201.	37.01
38.	174.42	202.	95.46
39.	174.42	203.	908.90
40.	174.42	204.	19.85
41.	174.42	205.	495.66
42.	174.42	206.	105.51
43.	174.42	207.	79.72
44.	174.42	208.	73.27
45.	174.42	209.	187.80
46.	174.42	210.	61.72
47.	174.42	211.	303.08
48.	174.42	212.	37.26
49.	174.42	213.	28.60
50.	174.42	214.	34.44
51.	174.42	215.	440.12
52.	174.42	216.	250.90
53.	174.42	217.	148.02
54.	174.42	218.	173.02
55.	174.42	219.	561.83
56.	174.42	220.	15.81
57.	174.42	221.	331.49
58.	174.42	222.	29.34
59.	174.42	223.	20.30
60.	174.42	224.	13.16
61.	174.42	225.	19.68
62.	174.42	226.	60.65
63.	174.42	227.	62.99
64.	174.42	228.	72.13
65.	174.42	229.	219.53
66.	174.42	230.	191.58
67.	174.42	231.	18.32
68.	174.42	232.	62.67
69.	174.42	233.	44.02
70.	174.42	234.	159.28
71.	174.42	235.	101.21
72.	174.42	236.	178.97
73.	174.42	237.	244.82
74.	174.42	238.	106.07
75.	174.42	239.	8.61
76.	174.42	240.	6.53
77.	174.42	241.	4.46
78.	174.42	242.	3.61
79.	174.42	243.	5.65
80.	174.42	244.	2.37
81.	174.42	245.	11.25
82.	174.42	246.	28.16
83.	174.42	247.	6.04
84.	174.42	248.	1.92
85.	174.42	249.	335
86.	174.42	250.	1.57
87.	174.42	251.	6.68
88.	174.42	252.	4.90
89.	174.42	253.	81
90.	174.42	254.	358.
91.	174.42	255.	5.45
92.	174.42	256.	2.48
93.	174.42	257.	4.26
94.	174.42	258.	14.85
95.	174.42	259.	37.1
96.	174.42	260.	27.4
97.	174.42	261.	6.23
98.	174.42	262.	10.66
99.	174.42	263.	69.16
100.	174.42	264.	55.01
101.	174.42	265.	74.41
102.	174.42	266.	41.22
103.	174.42	267.	146.61
104.	174.42	268.	103.57
105.	174.42	269.	112.88
106.	174.42	270.	33.96
107.	174.42	271.	232.71
108.	174.42	272.	98.05
109.	174.42	273.	20.05
110.	174.42	274.	152.49
111.	174.42	275.	91.71
112.	174.42	276.	301.71
113.	174.42	277.	210.63
114.	174.42	278.	31.50
115.	174.42	279.	22.76
116.	174.42	280.	212.61
117.	174.42	281.	145.88
118.	174.42	282.	239.11
119.	174.42	283.	133.64
120.	174.42	284.	83.67
121.	174.42	285.	21.34
122.	174.42	286.	47.49
123.	174.42	287.	116.71
124.	174.42	288.	244.34
125.	174.42	289.	34.33
126.	174.42	290.	64.93
127.	174.42	291.	590.30
128.	174.42	292.	41.45
129.	174.42	293.	185.17
130.	174.42	294.	28.51
131.	174.42	295.	98.64
132.	174.42	296.	50.04
133.	174.42	297.	151.83
134.	174.42	298.	221.65
135.	174.42	299.	14.59
136.	174.42	300.	65.78
137.	174.42	301.	71.53
138.	174.42	302.	75.13
139.	174.42	303.	34.94
140.	174.42	304.	60.26
141.	174.42	305.	110.51
142.	174.42	306.	39.94
143.	174.42	307.	56
144.	174.42	308.	59
145.	174.42	309.	63
146.	174.42	310.	86
147.	174.42	311.	68
148.	174.42	312.	130
149.	174.42	313.	24.25
150.	174.42	314.	130
151.	174.42	315.	24.25
152.	174.42	316.	300.88
153.	174.42	317.	88.17
154.	174.42	318.	136.63
155.	174.42	319.	99.36
156.	174.42	320.	124.87
157.	174.42	321.	76.37
158.	174.42	322.	57.83
159.	174.42	323.	71.06
160.	174.42	324.	181.96
161.	174.42	325.	110.83
162.	174.42	326.	274
163.	174.42	327.	43.52
164.	174.42	328.	24.47
165.	174.42	329.	8.56
166.	174.42	330.	175.25

Виплати з фонду адміністраційного:

в. 292 Гутник Петро	1,000.00
в. 316 Біласька Анна	1,000.00
в. 361 Литвин Філіп	500.00
в. 385 Дмитрук Микола	500.00
в. 403 Чуцура Юрій	481.00

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошові звороти нових родів	717.21
Премія на бондах (over par)	234.33
Процент на бондах (accrued int.)	14.59
Процент	

83 GRAND ST., (P. O. BOX 518), CHICAGO, ILL.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

КОЛЧЕСТЕР, КОНН.
На визвольну боротьбу.

В неділю, 6 листопада, по Службі Божій в укр. прав. церкві відправлено поминальну панахиду по подвиглих героях Української Армії і всіх націоналістах, що полягли за свій нарід, а особливо за душу бл. п. полк. Е. Коновальця. Отець парох змалював коротко боротьбу від 1918 р. до сьогодні та попросив про жертву на цю боротьбу. Збірник принесла \$14.60. Зложивши: Бурла \$1.50, п. Н. Кляшук, В. Мачуш, В. Горичка, П. Попович, І. Лютик, П. Гута, В. Кобилушок, М. Кучій, пані Григорка: по 50 ц.; С. Гнатюк, А. Локот, М. Балавчук, Н. Загачевський, В. Івахів; дрібними \$1.60. Гроші віддані через Об'єднання на визвольну боротьбу.

о. П. Турянський.

ВОТЕРВІЛТ, Н. Я.

3 весілля на народні цілі.

В суботу, 19 листопада, одружився п. Артур Міхасів з панною Магдалиною Тижбір з Ватервілту. По вічнани, що відбулися в церкві св. Миколая, гості зійшлися до Українського Громадянського Клубу на гарно приготований обід. У часі обіду не забуто і про Рідний Край. П. Павло Качмар з Трою, Н. Я. Ніголюк, панку промову і попросив п. І. Урбан до слова. П. Урбан змалював теперішнє положення українців під Польщею і попросив прийняти гостей зложити жертву для Рідного Краю. Пані Качмар і пані Юлія Ренч зложили по \$1.4, котрі розділено так: \$5 на інвалідів і \$9 на Карпатську Україну. Зложивши по \$1: Валерія Міхасів, І. Урбан, З. Тижбір, А. Міхасів, П. Качмар, Н. Древецький, П. Рогачин, І. Савюк, Валентин Талайні; по 50 ц.: С. Свиста, С. Міхасів, пані Древецька, А. Качмар, Т. Гелета, П. Сняк; дрібними \$2. Гроші віддані через Об'єднання. Пись.

БРИСТОЛ, КОНН.

На Карпатську Україну.

Українське жіноче товариство „Любов" у Брістолі ухвалило вислати зо своєї каси \$10 на Карпатську Україну. Гроші вислали через Об'єднання. Водночас згадане товариство кличе всіх жінок з нашої місцевості й околиць, щоб вони також поспішили з датками на ту ціль. Не так важна сума, що ніхто не повинен отримувати заговорити, що „моя родина на Закарпатті не живе, тому й нема що мені жертвувати на ту ціль". Це справа однаково важлива для нас усіх. Жіноче т-во „Любов" має всього 10 членів і їм не поспіє дві роки, а проте вони за той час зібрано \$180 на рідні народні цілі. Більші жіночі організації, які мають більше членів, повинні більше збирати.

Д. Савик.

ІСТОН, ПА.

3 весілля на народні цілі.

Дня 20 листопада ц. р. громадянин Іван і Павлина Габриловичі справдили весілля сину Євстахії Адамшино, що вінчався з панною Марією Горичів в укр. гр. кат. церкві Соєствіи св. Духа. В часі весільного обіду, що відбувся в українським готелі п. Масляка в Танерс-вуді, громадянин Петро Борис з Байону й ади. Ілля Дячук з Асторії виголосили короткі промови і згадували про події на українських землях. При тій нагоді переведено збірку, яка принесла \$38.25. Збіркою записався П. Борис і М. Адамшин. Зложивши по \$2: А. Рейтар, Г. Маринюк, П. Борис, І. Габрилович, Е. Адамшин, С. Мігломан; по \$1: М. Масляк, А. Хришків, о. М. Колтуш, С. Габрилович, Т. Корчун, Н. Лувотський, П. Дайнітер, М. Масляк, Ф. Дайнітер, В. Дайнітер, П. Дибрун, М. Борис, М. Гарасимович, М. Ішич, Г. Яворський, В. Дайнітер, Д. Когут, І. Дячук, В. Соція, Г. Балешич, Д. Горичів, П. Ксьондзін, С. Редька, Н. Гарасимович; по 50 ц.: В. Фалінський, І.

ЛИНІАЄТЬСЯ ЛИНІЕ

7

ДНІВ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ А-20 ДО НАШИХ СВЯТ.

ОТЖЕ перше, замовте тепер гарні РІЗДВЯНІ КАРТКИ до висилки своїм приятелям. Друге, замовте гарні СІННІ КАЛЕНДАРІ для прикраси хати. Третє, замовте КНИЖКОВІ КАЛЕНДАРІ, щоби мати що читати через цілий рік. Четверте, нехай „Свобода" ПОМОЖЕ ВАМ вибрати гарний різдвяний дарунок.

Ось тут подаємо кілька сугестій:

ОБРАЗ

ВІЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

у прекрасній колірній відбитці.
31 цалів через 23 цалів.

Ціна \$3.50

Купити і дати до оправи в рамці, а зробите комусь чудовий дарунок.

ОБРАЗИ

ІСУСА ХРИСТА АБО СЯТОЇ МАРІЇ

в українським стилі в прекрасних кольорах вид. „Тема".

Величина 20 цалів через 15 цалів.

Купити їх, опрацювати в рамці і дати на Різдвяний Дарунок або їх самі заложити для прикраси своєї хати.

Ціна Образу Ісуса Христа 80 ц.
Ціна Образу Сятої Марії 80 ц.

КНИЖКИ НА

ДАРУНКИ:

ВОЛИНЬ, славно повість Уласа Самчука, в трьох томах \$4.25
ХОЛОДНИЙ ЯР, повість у двох томах \$2.00
ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН, історичний роман, написав Федір Дутко \$1.75
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, ілюстрована, в гарній оправі, вид. І. Тиктора \$7.50
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА, ілюстрована, вид. І. Тиктора, у гарній оправі \$5.00
НОВЕЛІ, ПОВІСТІ, ВСІ ГАРНО ОПРАВЛЕНІ. ЗАМОВТЕ КІЛЬКА:
ЗАМОК У КАРПАТАХ \$.50
СОНЦЕ В ЧИГИРИНІ \$.65
СТЕПОВІ ОПОВІДАННЯ \$.65
ЗА НИЖАВОЮ \$.65
ПІД ПРАПОРОМ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО \$.65

МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК \$1.10
СИН ЗЕМЛІ \$1.10
ГРЕМІТЬ \$.65
ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА НА СВІТОВІЙ ВІЙНІ;
Швейк на фронті \$1.00
Швейк в заплілі \$1.00
ГАЙДАМАКИ. Надзвичайне гарне видання, величини 13 цалів через 17 цалів. Чудові ілюстрації, у паперовій оправі \$1.50
у полотняній оправі \$2.50
у люксовій оправі \$3.50
ТВОРИ МАРКА ВОВЧКА, збірник оповідань, в оправі \$1.25
ЦАРІВНА, повість О. Кобилянської, в гарній оправі \$2.50

ВСІ КНИЖКИ, ЗАМОВЛЕНІ НА РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ, нимгарно „Свобода" гарно опрацює в гарній святковій різдвяній папір з прикрасою, і залучить гарну картку іменем дарувача й святковими желяннями. Вишлемо просто до обдарованого, щоби він достав на Різдво, або вишлемо на Вашу адресу. Тому, що кожного року маємо великий навал з різдвяних замовлень, просимо замовляти замовити дарунки тепер, щоби ми могли їх гарно приготувати до висилки.

„СВОБОДА," 81-83 GRAND ST. (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ПИСАНІ ДОГОВОРІ ДЛЯ АРЕНДАРІВ ФАРМ

Державна установа, звана Фарм Секюриті Адміністрейшен, недавно тому проголосила нові розпорядження, за якими нові арендарі фарм, котрі задумують старатись про федеральну позичку, мусять заключати договір найму, що відповідає би певним мінімальним вимогам. Такі договори мусять бути писані. Звичайно вони мусять стосуватись до умов найму даної округи. В договорах мусить бути висловлене застереження про умірковане записання права на своєбідне позиття для арендаря, апліканта на позичку.

Відповідно до закону, відомого під назвою „Закон Бенгеда Джонеса", Адміністрація Фармерського Забезпечення має уповажнення уділювати позички на купно фарм для арендарів, хліборобів та фармерських робітників. Однак ця програма є далекою часу. Для найближчої будучини важним є давати поміч в цілі поліпшення їхніх обставин, у яких знаходяться тисячі фармерських родин арендарів фарм. Кожного року біля мільона хліборобських родин переносяться на інше місце, головні через невідповідні життєві обставини. Сподівається, що поправлені договори до великої міри здержать фармерів від поношування великих коштів переходу з одного місця на друге.

Дослід виказав, що успіх арендаря позичателя часто за-

лежить від його життєвих умовин. Звичайно договір найму, заключений на п'ять років, вважається за достаточний. Арендар, котрий має записане не посідання фарм на такий час, є схильний вкладати свою працю для поправки, з чого приходить користь для обох сторін, щоби як для арендаря так і для власника.

Примірникі договорів обнімають точки про те, щоби арендар мав отсі записання:

1) Виразне право посідання до того часу, поки арендар не витягне всі користі через усьом повного вжитку, або
2) Рівновартне відшкодування за невикористане уліпшення, коли речення його договору скінчиться перед часом повного ужитку, або
3) Виразну умову з власником, за котрою арендар дістане відшкодування або кредит на кошту чиншу за видатки, понесені на уліпшення.

Примірникі затверджених договорів про наем фарм можна завісіди дістати з бюро повітового завідателя Адміністрації Фармерського Забезпечення, котрі знаходяться по цілім краю. В тих самих бюрох можна засягнути інформації про позичку на купно фарми.

ФЛІС.

ЗМІНА АДРЕСИ БЕЗРОБІТНИХ

Сотки бенефітів асекурації безробіття остаються невикористаними через просту причину, а саме тому, що управненні апліканти змінили свої місця побуту і не подали до відповідних властей своєї нової адреси.

В однім тільки стейті Нью Йорку кожного дня почта звертає від 50 до 100 листів з чеками на виплату бенефітів асекурації безробіття, з заміткою почтара, що їх не можна доручити адресатові.

Міс Фріда С. Мілер, комісарка індустрії стейту Нью Йорк, визнає всіх претендентів на бенефіт асекурації безробіття, щоби пристосувались до отсих правил для певности, що чеки, виписані на їх імена, дістануться їм до рук.
1. Упевніться, чи безпечне доручення є можливе на вашу адресу. Листоноші звичайно не оставляють листів денебудь, якщо їм відомо, що в них можуть знаходитись чеки. Вони вкладають такі листи до закритої поштової скринки, якщо такі бувають, або стараються доручити самому адресатові або знаній особі з доброю репутацією.

2. Точно і стало інформуйте Стейтву Службу Безробіття про кожнотчасну зміну своєї адреси до часу, аж дістанете всі виплати бенефітів, до котрих ви є управненні приписами закону.

3. Негарно повідомляйте найближчу почту про кожну зміну своєї адреси.

ФЛІС.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Я.

На Карпатську Україну.

Заходами місцевих громадян і при допомозі о. Івана Шнурера, місцева українська громада відсвяткувала 13 листопада Листопадове Свято. Свято випало досить гарно. Його розпочато в місцевій українській церкві відправленням панахиди за поляглих борців у визвольних змаганнях України. Місцевий парох виголосив патрістичну проповідь.

В 3-тій годині пополудні люди зійшлися до салі У. Н. Дому, де відбувся концерт. Зібрані також запротестували перед світом проти поляків. Предсідник У. Н. Дому, М. Копанишин, відкрив свято і коротко пояснив його значення. Місцевий хор, зложений переважно з дівчат, відспівав пару українських пісень. Декламували: І. Шнурер, Ф. Шнурер і Василь Стасиниш. Степан Максимів відспівав кілька пісень.

Головний реферат виголосив о. І. Шнурер. Він дуже ясно представив теперішній стан на українських землях під окупантом. Бесідник попросив присутніх допомогти Рідному Краєві, а саме Карпатській Україні, котра чекає нашої помічі. Молоді члениці Червоного Хреста занялися збіркою, котра принесла \$39.25.

Реферат англійською мовою виголосив учитель американської школи, п. М. Мерена з Геркімер, а від Червоного Хреста говорила Євгенія Паламар. Описав ухвалено вислати протест до великих держав: Франції, Італії, Німеччини, Англії і до Вашингтону. Закінчено свято відспіванням „Ще не вмерла України".

Жертвували по \$5: о. І. Шнурер, А. Годівський, П. Микунь; І. Кравецький \$2; по \$1: М. Копанишин, М. Басій, Т. Вівар, П. Корчинський, В. Петрашек, Ю. Слобак, З. Рекруть, М. Кузьмак, Ф. Скибинський, Н. Паламар, Р. Франків, М. Чапор, А. Шумлянський, Анна Коникевич, Л. Спурза, І. Гаргай, Д. Поцинтелюк, А. Поступак, І. Погорельський, П. Карпович, Н. Гавдида; А. Леонь 50 ц.; по 25 ц.: Д. Тимків, М. Бобак. Разом \$39.25. Висилка протестів коштувала \$4, \$35.25 вислали через Об'єднання на призначену ціль. Американська газета помістила прихильну новинку про те свято і протест.

Н. Паламар.

ГРИБИ СТРАКАЄВІ, імпортовані свіжі, лозні 85 шт. фунт, на шпурках \$1.20 фунт, добірні \$1.35 фунт, самі шапочки \$1.75 фунт. Висилаємо поштою С. О. Д.

RELIABLE MUSHROOM CO.,
94 Rivington St., New York City.

ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА КУТЯ ЦЬОГО РОКУ НА СВЯТА!

Купуйте в Сурмі:
Один фунт куті з пересипкою \$.25
Смійний Олів \$1.25
Чистий мід з Саратоги 5 фунтів \$1.75
Солодкий Мак, 1 фунт \$.30
Меністріно \$1.50
Листи до краю по \$.10
Картки по 5 ц., 12 за \$.50
Сітні і книжкові календарі.

ВІДРИВАНІ КАЛЕНДАРІ: один листок на кожний день — свята двома красками — друковані в Луцьку \$.50
Заходіть або пишіть на (пошту) адресу:

S U R M A
325 E. 14 ST., NEW YORK, N. Y.
(між 1-ю і 2-ю Евено)

ГІРСЬКИЙ ЧАЙ НА ГРУДИ
Це справне європейське природне средство припорувають передовим тим, що терплять на нерпий КАШЕЛЬ і ЗАДУХУ. Ціна \$1 за пакет. Посилайте замовлення до: Mrs. GRETA LESKOVAR, 507 E. 73rd St., New York, N. Y.

ВЗОРИ КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ D. M. C. І СТЕМПЛЬОВАНИ РІЧІ.
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги крові, жінки і дітей — Шкіра й нирки. Аналіз крові для подружжя сподобав.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7697
Офісові години: раніо від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі раніо від 10 до 12.
Жінка-доктор до обслуги. X & флюороскоп.

Д-р ЮРІЯ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР.
ХІРУРГ і АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenue,
NEW YORK, N. Y.
Т. ГРАМЕРСЬ 5-2410.
Урядові години: раніо від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі раніо від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга ширя і чесна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удгетейкер заряджує погребамі по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОУКЛІНІ, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-4577

Поставивши двох білих в'язів пачі, дикуни пігнали їх гопереду себе. Не знати, чи це присутність дикунів була обридливішою для Марії, чи присутність Джефа. Коли тільки знехотів він зачепив своїм рукавом її руку, вона діставала неприємні дріощі. А Джеф тимчасом думав про втечу, про рятування своєї шкіри. Це був його найбільший скарб!

В той час Тарзан, простягнувшись на землі, спочивав. Він був певний, що Джеф і Марія пішли на лова і небагом повернуть. Заразом він старався дати своїй викрученій руці змогу цілком виздоровити. Спочиваючи осьтак він роздумував над способами врятувати білих людей з лабет племені замбегу. Він знав, що це тяжке завдання, та він рішений був його виконати.

Час минав, а Джефа і Марії не видно було. Це почало непокоїти Тарзана. Випочавши яксьлід Тарзан пиявся і пішов шукати за ними. При тім почав випробовувати свою руку. Перед всякими важними виправами він все випробовував свої кінчини, чи вони знаходяться в цілковитому порядку. Бо не раз найменше недомагання, якого чоловік може не завважати, в змаганні рішає.

Він не мав великих труднощів слідкувати за дорогою, куди пішли Джеф і Марія. Бо останні залишали за собою сліди. Отож, не поспішаючи дуже, він ступав далі вперед. Та по якійсь часі Тарзан занюхав запах чорних дикунів замбегу. Це насторожило його. А ще кільканацять кроків далі він побачив і їх сліди. Це було наявним доказом що Марія і Джеф попали в руки дикунів.